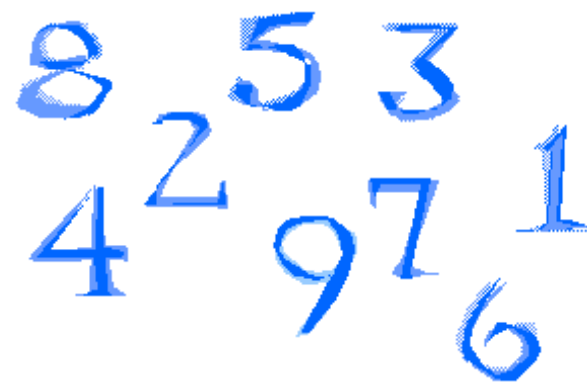

Desatinné čísla - úvod

Mgr. Antónia Lovásiková
pre 6. ročník ZŠ

Obsah

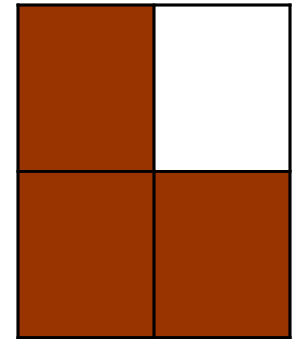
- Opakovanie
- Rozdelenie celku na časti
- Desatinný zlomok v minulosti
- Desatinný zlomok
- Zápis desatinného čísla v desiatkovej sústave
- Čítanie a písanie desatinných čísel

Opakovanie

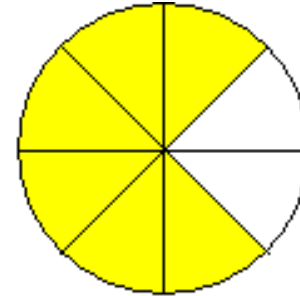
čokoládu sme delili na štvrtiny

$$\frac{3}{4}$$

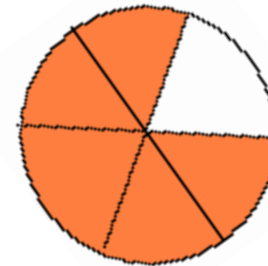

na oslavu prišli traja
zjedli po dva kúsky

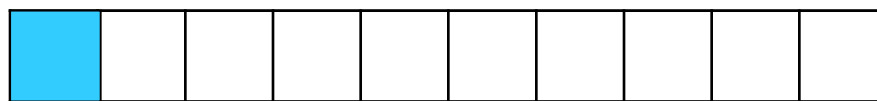
$$\frac{6}{8}$$

s pizzou sme sa rozdelili piati
jeden kúsok sme
zabalili mame

$$\frac{5}{6}$$

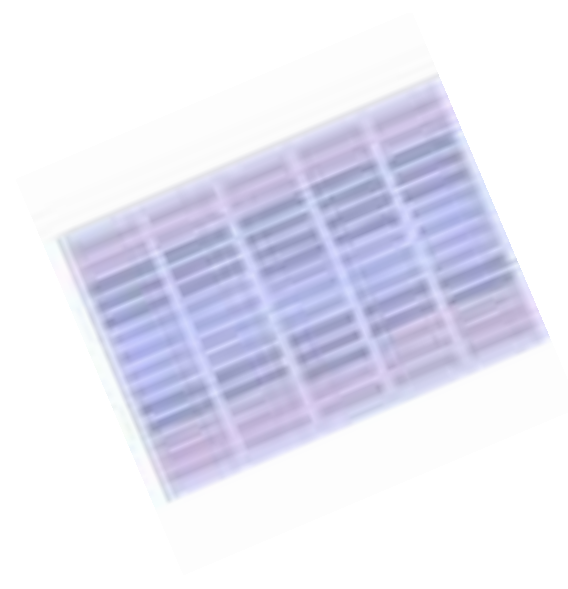
Ak celok rozdelíme na 10 rovnakých častí

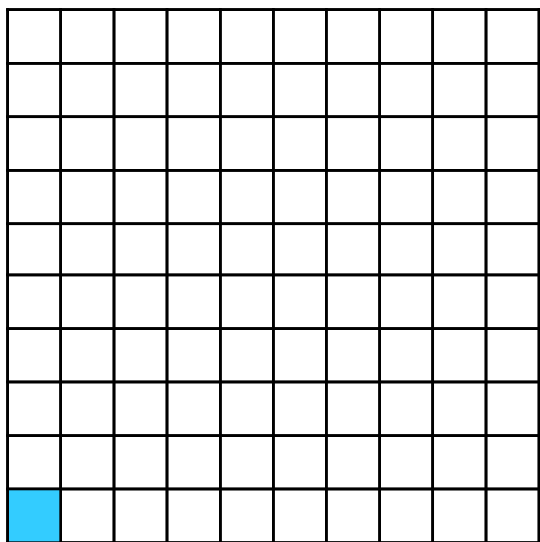
- jedna časť z obdĺžnika je jedna desatina z obdĺžnika

- zapisujeme: $\frac{1}{10}$

čítame: **jedna desatina**

Ak celok rozdelíme na 100 rovnakých častí

- jedna časť zo štvorca je jedna stotina zo štvorca
- zapisujeme: $\frac{1}{100}$
- čítame: **jedna stotina**

Takto môžeme pokračovať v delení celku ďalej na 1 000 častí, 10 000, ... t.j. $\frac{1}{1\,000}$, $\frac{1}{10\,000}$, ...

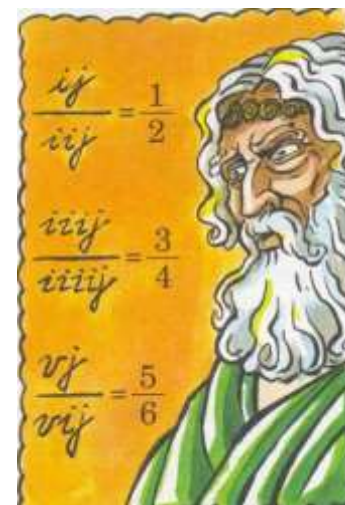
Desatinný zlomok

Niečo z histórie:

Ľudia už od nepamäti rozdeľovali svoje majetky na rôzne časti. Zapisovali si, o aké časti (zlomky) majetkov ide, pomocou písmen:

Egypt (1900 pred Kr.)

Naši predkovia (16. stor. po Kr.)

Desatinné zlomky sa objavili v 16. storočí a v roku 1617 zaviedol John Napier desatinnú čiarku.

Desatinný zlomok

- má v menovateli číslicu 1, 10, 100, 1000
- dá sa prepísať do tvaru desatinného čísla

• vyber tie zlomky, ktoré sú desatinné

$$\frac{7}{1000}$$

$$\frac{8}{13}$$

$$\frac{12}{100}$$

$$\frac{100}{12}$$

$$\frac{2}{10}$$

$$\frac{11}{4}$$

$$\frac{9}{200}$$

$$\frac{35}{10000}$$

$$\frac{253}{10}$$

$$\frac{5}{1}$$

$$\frac{503}{110}$$

Desatinný zlomok v tvare desatinného čísla a naopak:

1. Zo zlomku desatinné číslo

$$\frac{37}{100} = \underset{\text{delenie}}{37 : 100} = \underset{\text{desat. číslo}}{0,37}$$

desat. zlomok delenie desat. číslo

2. Z desatinného čísla zlomok

$$4,\underline{5} = \frac{45}{\underline{10}}$$

Prepíš zlomky do tvaru desatinného čísla:

$$\frac{2}{10} =$$

$$\frac{452}{100} =$$

$$\frac{38}{100} =$$

$$\frac{179}{1000} =$$

Prepíš desatinné čísla do tvaru zlomkov:

$$0,7 =$$

$$5,45 =$$

$$2,5 =$$

$$0,729 =$$

Zápis desatinného čísla v desiatkovej sústave

1 2 3 4 5 , 6 7 8 0 9

celá časť

desatinná časť

desatinná čiarka

1 2 3 4 5 , 6 7 8 0 9
↓ ↓ ↓ ↓ ↓
desaťtisíciky tisíciky stovky desiatky jednotky

základné rády

↓ ↓ ↓ ↓ ↓
desatiny stotiny tisíciny desaťtisíciny stotisíciny

desatinné rády

zapisujeme: 8,231 3 desatinné miesta

čítame: osem celých dvestotridsaťjeden tisícin

zapisujeme: 0,52 2 desatinné miesta

čítame: nula celých päťdesiatdva stotín

zapisujeme: 18,643 2 4 desatinné miesta

čítame: osemnásť celých šestisícštyristo-
tridsaťdva desaťtisícin

zapisujeme: 69,7 1 desatinné miesto

čítame: šestdesiatdeväť celých sedem desatín

zapisujeme: 7,500 14 5 desatinných miest

čítame: sedem celých päťstotisícštrnásť stotisícin

Prečítajte nasledujúce čísla:

Najprv určte počet desatinných miest

■ 582,6

■ 4,1

■ 1,59

■ 5,08

■ 154,01

■ 26,32

■ 25,4

■ 0,823

■ 2,657

■ 43,023

■ 50,0

■ 19,127

Zapíš desatinné čísla:

- dvanásť celých desať stotín **12,10**
- šesť celých osem tisícín **6,008**
- dvadsať celých štyri desatiny **20,4**
- deväť celých štrnásť tisícín **9,014**
- tridsaťtri celých dvadsaťdva desaťtisícín **33,0022**
- štyridsať tisícín **0,040**
- sedem celých sedem stotísícín **7,000 07**

Ďakujem za pozornosť
Ďakujem za pozornosť

a prajem veľa úspechov
a prajem veľa úspechov

prípadné pripomienky:
a.lovasikova@gmail.com
